

#101. Parlamentul lucrează pentru tine?! Monitorizarea civică a ședinței plenare din 31 iulie 2023

Parlamentul și-a încheiat sesiunea de primăvară cu restanțe atât la capitolul legiferare, cât și la exercitarea funcției de control parlamentar. Ultima ședință plenară a fost marcată de adoptarea unor amendamente cu încălcarea legislației, de afectarea transparenței decizionale și a procesului de vot, precum și de boicotarea plenului de către opoziție.

Cu doar o săptămână înainte de începerea perioadei electorale pentru alegerile locale generale, Parlamentul a adoptat legea care restricționează dreptul de a fi ales, pe o perioadă de 5 ani, pentru membrii organului executiv și persoanele care ocupau funcții electivă din partea partidului politic declarat neconstituțional. Promo-LEX atrage atenția că, deși proiectul de lege a fost inițial consultat public, ulterior **au fost**

acceptate și votate amendamente care nu se referă la implementarea considerentelor Hotărârii Curții Constituționale privind controlul constituționalității Partidului Politic „Șor”. Amendamentele vizează acordarea dreptului organelor electorale de a constata coruperea electorală; sancționarea penală a traseismului politic (corupere politică activă/ pasivă) și participarea studenților la alegerile locale. **Respectivele amendamente au fost votate cu încălcarea Legii privind actele normative**, care prevede că proiectul completat cu aspecte și concepte noi sau modificat mai mult de 30% trebuie remis repetat spre avizare și consultare publică.

Pentru a 9-a oară a fost propusă și aprobată prelungirea stării de urgență cu încă 60 de zile, în contextul războiului din Ucraina. Promo-LEX reține că, **contrar Regulamentului, Parlamentul nu a adoptat în lectură finală [proiectul](#) care urmărea stabilirea unui control parlamentar eficient asupra dispozițiilor emise de către Comisia pentru Situații Excepționale**. Or de la votarea acestuia în prima lectură au trecut mai mult de 45 de zile.

Promo-LEX constată **restanțe și la capitolul exercitării funcției de control parlamentar prin audierea rapoartelor unor autorități**: Guvernul – luna aprilie, Agentul guvernamental – 31 martie, Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare – 1 iunie, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică – 30 iunie.

La ultima ședință din sesiunea de primăvară **sistemul electronic de vot nu a funcționat deloc, ceea ce a afectat transparența votului** exprimat prin ridicare de mână.

Ordinea de zi a ședinței a fost modificată în proporție de 113 %. Ca rezultat a refuzului majorității parlamentare de a accepta cele 9 propuneri înaintate de opoziție, inclusiv audierea în plen a miniștrilor Agriculturii și Sănătății, deputații BCS au declarat că boicotează ședința și au părăsit

plenul parlamentului. De la ședință au lipsit în mod tradițional și cei 8 deputați independenți și neafiliați.

În lipsa opoziției, 69% din proiecte au fost votate de majoritatea parlamentară în urma unor dezbateri ce au durat până la 5 minute. Cea mai lungă dezbatere – de 35 de minute – a fost pe marginea reformei sistemului de asistență socială „Restart”.

Promo-LEX reiterează necesitatea implicării plenare a opoziției în procedura legislativă și constată că lipsa unui dialog constructiv între majoritate și opoziție afectează negativ procesul legislativ și nu asigură o dezbatere autentică a subiectelor examinate.

Din totalul de 42 de proiecte examinate în cadrul ședinței din 31 iulie, **23 de proiecte (59%) au fost votate cu încălcarea transparenței decizionale**, nefiind solicitate/ acordate /publicate acte aferente proiectelor și nefiind respectat termenul de cel puțin 10 zile lucrătoare prevăzut pentru prezentarea recomandărilor părților interesate. Iar în cazul a 64% din toate proiectele examinate a fost restricționat dreptul deputaților, comisiilor permanente și fracțiunilor parlamentare de depunere a amendamentelor în termenul de 30 de zile după primirea proiectului.

Precizăm că Promo-LEX va analiza și sintetiza informațiile colectate privind procesul legislativ (sesiunea toamnă 2022-primăvară 2023) într-un raport anual care va fi publicat în toamna acestui an.

Amintim că, în perioada anilor 2021–2025, activitatea Parlamentului Republicii Moldova este supusă unei monitorizări exhaustive în cadrul Programului Promo-LEX "Democrație, Transparență și Responsabilitate". Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida interacțiunea dintre deputați și cetățeni.